

ואשר לטור התחתון—הנה כשאנו מתבוננים מן הבריכה הראשונה שבטור זה, רואים אנו על גבי הרחבה מערבה רובדי אבנים שנבנו לשם סתימת ערוצים הגולשים למטה, וכך עקבות חציבה בסלע, באורך של 60—70 מטר לכיוון מערבית-צפונית. ובהמשכה שוב שורת אבנים לחסימת ערוץ אחר באותו משטח. תפקידם של אלה היה להטות את מי השטפונות ממערב למחנה ו' ומצפונה, שלא ניגרו לוואדי סבא, אלא זרמו כרגיל ישר אל האפיק התחתון של ואדי כיבריתה. בערוצים השונים שמצפון למחנה ו' נמצאים עוד שרידי סכרים ניכרים, שאף הם עצרו את מי הנחלים מלזרום אל ואדי כיבריתה וכיוונום לערוצים המוליכים לעבר הבריכות, כלומר, הטור התחתון של הבריכות קיבל את מימיו מן האיזור המשתרע ממערב ומצפון למחנות ה' ו' ומלבד זה לא היה כל קושי להפריש בשעת הצורך ממי התעלה העילית ולהזרימם בערוץ אל תעלת המים החצובה בסלע הנ"ל.

ובסיכום הדברים: בכל הבריכות, הן בטור העליון והן בטור התחתון, נשתמרו סימנים המעידים, שהמים מילאו אותן עד לגדותיהן. גם סימני שקיעת המים נראים בבריכות בצורה ברורה למדי. מובן שהבריכות התרוקנו והלכו וכל תקופה השאירה את רישומה בצורת פס על גבי הטיח לכל היקף הבריכה.

קטעי כתב

בסקר שנערך במצדה נתגלו כמה קטעי כתובות:

א. אוסטרוקון (לוח ט"ז, 3) נמצא בשפך על יד הקיר הדרומי של "בניין העמודים". החרס הוא שבר של קנקן, ועליו עיטור של קו גלי בצבע אדום. האותיות כתובות בהקבלה לשבר, בעוד שקו העיטור הוא במאוזן לגבי צורת הקנקן. משמע, שלפנינו אוסטרוקון ולא כתובת על כד. הכתב בן שתי השורות כתוב בדיו שחורה והוא דומה לכתב הגלוסקמאות:

1. חנני בר שמעון

2. מן שמע (ע) ה

בשורה הראשונה באים שם האישי ושם אביו, שניהם שמות שכיחים באותה תקופה. בשורה השנייה מובא, כנראה, מקום מוצאו של האיש, כלומר מוצאו מן (היישוב) שמעה. קריאת האות השלישית בשם היישוב אינה בטוחה, אך מן השרידים שנשתמרו נראית ביותר הקריאה המוצעת (ע)⁸². הנקודה

82) קריאה זו הוצעה לראשונה ע"י הפרופ' ב. מזר.

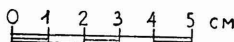
קטעי כתב

הנראית בצילום מתחת לקו האלכסוני של האות, אינה אלא סימן של לכלוך. שם המקום שמעה אינו ידוע מן המקורות, אולם במקרא נזכרת משפחת שמעתיים בין המשפחות הדרומיות, הקשורות בקינים (דה"א ב, נה). הואיל ועם שמות משפחות אלה נמנים שמות יישובים רבים — נוכל להניח, שמשפחת שמעתיים היא מן היישוב שמעה בדרום יהודה, הנזכר באוסטרקון הנדון.

ב. קטע פאפירוס (לוח ט"ז, 4). קטע קטן של פאפירוס נמצא בעת ניקוי השפך מחדר המרתף הצפוני-מערבי. יש בו שרידים של שתי שורות כתב, כתובות בדיו שחורה ובולטת. הכתב הוא של סופר מהיר, ובו חיבורי אותיות, אך השרידים אינם מספיקים להעלאת הצעת קריאה. ג. חריטה על טיח של אומנה נפולה ΓΑΙΟC ΑΚΛΑC (ר' עמ' 55, וציור 22).

ΓΑΙΟC

ΑΚΛΑC

ציור 22. חריטה